

Streszczenie rozprawy doktorskiej mgr Ewy Wysockiej pt.: „Status prawny gospodarstwa rolnego w świetle zasady zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich”.

Praca doktorska nawiązuje do tematu statusu prawnego gospodarstwa rolnego w świetle zasady zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Intensyfikacja produkcji rolnej jaka nastąpiła w XX w. dzięki zastosowaniu maszyn rolniczych, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin wpłynęła na wzrost plonów, ale jest przyczyną chemicznych zanieczyszczeń środowiska. Gospodarstwa rolne o przemysłowej produkcji są nastawione na maksimum zysku, specjalizację upraw roślinnych i hodowlę dużej ilości zwierząt. Gospodarstwa rolne pełnią ważną funkcję produkcyjną. Dobry wpływ na środowisko i jakość produktów rolnych, zdrowie ludzi, zwierząt ma gospodarstwo ekologiczne i integrowana produkcja. Prawo: UE i polskie stanowi o zasadach rolnictwa ekologicznego, które podlega certyfikacji i musi spełnić szereg wymagań prawnych. Przepisy krajowe stanowią o integrowanej produkcji, którą prowadzi się zgodnie z wymogami certyfikacji i redukcji środków chemicznych do niezbędnego minimum.

W rolnictwie ukształtował się (od 1996 r.) oddzielny system produkcji przemysłowej organizmów genetycznie zmodyfikowanych, który prowadzi się na dużą skalę w państwach kontynentu: amerykańskiego, azjatyckiego, australijskiego. System GMO prowadzi do licznych zagrożeń genetycznych, którego skutków nie można przewidzieć i nie jest tożsamy z uprawą roślin niemodyfikowanych.

Rolnictwo UE objęte jest Wspólną Polityką Rolną, która z biegiem lat podlegała zmianom. Intensyfikacja produkcji rolnej zmniejszyła się z powodu ochrony środowiska i nadprodukcji żywności, zreformowano sposób wsparcia dla gospodarstw rolnych. W państwach UE wprowadzono instrumenty prawne dotyczące: redukcji pestycydów, integrowanej ochrony roślin, zasady wzajemnej zgodności, zasady dobrej kultury rolnej, zmian w prawie ochrony środowiska i prawie wodnym. Celem zmian prawnych we WPR UE jest realizacja zasady zrównoważonego rozwoju w rolnictwie, zachowanie specyfiki gospodarstwa rodzinnego i kształtowanie jego roli w ochronie środowiska. Z PROW na lata 2014-2020 finansowana jest pomoc dla: rolnictwa ekologicznego, integrowanej produkcji i rolnictwa zrównoważonego w ramach zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz na rozwój gospodarstw rodzinnych i terenów wiejskich, działania na rzecz klimatu, zarządzanie zasobami naturalnymi w sposób zrównoważony. Prawo UE stanowi o pomocy dla gospodarstw rodzinnych i wprowadzeniu rolnictwa wielofunkcyjnego. Celem Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012–2020 jest określenie kierunków rozwoju

obszarów wiejskich. Działania ekonomiczne i społeczne muszą uwzględnić: ochronę środowiska, poprawę dochodów rolników, zapewnić kadry pracujące dla rolnictwa.

Zastosowanie technologii z wykorzystaniem inżynierii genetycznej ujemnie wpływa na bezpieczeństwo ekologiczne i żywnościowe. Uwalnianie GMO do środowiska jest ważnym zagadnieniem, regulowanym przez przepisy prawa UE i polskie. UE chroni zagrożone gatunki roślin, zwierząt gospodarskich i pszczół. Z państw kontynentu amerykańskiego UE importuje znaczne ilości soi i kukurydzy GMO. Przemysłową hodowlę zwierząt prowadzi się w UE przy zastosowaniu komponentów do produkcji pasz pochodzących z upraw GMO. Używanie pasz pochodzących z upraw GMO nie chroni środowiska, przepisy UE nie są spójne. Należy zwiększyć ilość upraw roślin wysokobiałkowych niemodyfikowanych genetycznie w UE. Rolnictwo przemysłowe i korporacje przemysłu chemicznego nie dbają o środowisko, chcą maksymalizacji zysku i uzależnienia od siebie rolnictwa rodzinnego, doprowadzając do jego likwidacji. Stosowanie zasad zrównoważonego rozwoju jest przyszłościowym kierunkiem rozwoju rolnictwa UE. Gospodarstwo rolne ma istotny wpływ na zachowanie zdrowia człowieka, cennej przyrody, dóbr publicznych, kultury wiejskiej.